

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Numi de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.Telefon pentru oray și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Punctul de vedere juridic...

— Dl Maniu și ziarul nostru. —

Am urmărit cu deplină atenție discuțiile ivite în jurul „Tribunei”, — căci de sigur e vorba numai de discuții și nu de o „criză”, cum își închipuește dl Maniu, — și ceea-ce ne-a surprins mai cu seamă a fost, fără îndoială, luvul deosebit de elocvență advocătească, ce s'a desfășurat cu această fericită ocazie. Tot meșteșugul vorbei elastice a unora, toată șubăria de formă, care caută de obicei să paralizeze esența unei probleme, au fost puse în aplicare. Un șireag întreg de advocați, de diferite categorii, au găsit prilejul acesta foarte potrivit, pentru a se adresa tribunalului cetitorilor, cu jalbe și pledoarii de gazetă, prin cari, uzând de trucuri, unele îndrăznețe, altele mai naive, să încerce a da proporții mai mari unui tâmbălău național și să dea eventual o soluție de câștig acestui proces de intenții împotriva „Tribunei”.

Că în multe procese de alt ordin advocații noștri cu, sau fără diplome, sânt în măsură a face lumină, când adevărul este de partea lor, o știm noi. Dar nu este mai puțin adevărat, că prin tactica, improvizată de data asta, de a suci și a învărti legile gândirei, ei s'au făcut mai mult promotorii unei confuzii voite. Prin câteva mijloace rabulistiche, cari se numesc pe românește „bețe în roate”, ei singuri au amânat, cu tendință, limpezirea și stabilirea stărei de fapt. Prin declarația unui advocat din Turda de pildă, că *acuzățiunile și calomniile sânt îngăduite, chiar și când ele nu pot fi precizate cu nimic*, s'a isbit în față bunul simț și s'a dat de rușine înțelepciunea scumpilor noștri jurisprudenți. Prin coniecturile și tertipurile felurite, ei ne-au dat dovadă, cu vârf, că tot procesul acesta al lor de șicană, susținut și alimentat fără nici o considerație pentru adevăr, va trebui să treacă în curînd în domeniul *aventurilor* și că modul, cum am reușit noi să ne ținem toate pozițiile, față de învălmășala inverșunată, va trebui să le servească tuturor de învățăminte pentru viitor.

Mai întâi voim să stabilim un lucru, care va trebui să se țină în minte. A te atinge în mod frivol de reputația unui ziar, despre care nu se poate afirma de nici o minte sănătoasă, că n'a fost și că nu este la nivelul datoriei sale, înseamnă o cumplită greșală politică. Iar a te teme de organ, care își îngăduie libertatea de judecată și de opoziție, în clipe când datoria către împrejurările de stagnare i-o cere, înseamnă o probă vădită de dușmănie în po-triva adevărului, sau o recunoaștere a slăbiciunilor proprii.

Această greșală politică și această mărturisire a slăbiciunii sale a săvârșit-o majoritatea comitetului nostru național la Decembrie, anul trecut, față de „Tribuna”. Duși în rătăcire pe de-o parte de interesele și animozitățile locale ale politicianilor din Arad, iar pe de alta, uitându-și de cercul lor de competență, membrii comitetului, în mare parte advocați, au pronunțat acel „edict”, în urma căruia ne declarăm lipsiți de ocrotirea partidului...

Natural, ceea ce a făcut comitetul era un lucru de prisos, căci foaia noastră n'a avut nici o dată caracterul de organ cu zgardă al cârmei noastre oficiale și, dacă ea a stat și rămâne pe temeiul programului și principiilor recu-

noscute ale luptei partidului nostru, n'a însemnat de loc, că identificarea cu acest program ar aduce cu sine o supunere absolută față de toate *întârzierile* conducătorilor și de toate *anormaliile*, provocate de dânsii în viața noastră publică. Odată perfect lămuriti asupra acestui punct, edictul comitetului era să rămână pur platonice și fiecare putea să și caute de ale sale, dacă nu se făcea o a doua greșală politică din partea acelorora fruntași cu multă chibzuință: anume, înființarea „Românului” la Arad, — cu tot advertisementul dat din partea noastră.

Când s'a pornit ziarul de concurență din Arad, desigur n'a fost cititor naiv, care să nu vadă că fapta aceasta n'are să fie un motiv de armonie cu noi! Și când s'a întâmplat fatala coincidență, că odată cu ivirea „Românului”, să se deslănțuiescă furioasele acuzații de tradare din coloanele celorlalte surate întovărășite, nimeni n'a putut să creadă, că această rumoare se face de dragul solidarității, ci numai pentru întărirea și asigurarea existenței „Românului”, pe calea calomniilor. Noroc, că onoratul comitet a cedat campania cu tradarea unor condeie fără tact și fără cumpăt, cari l-au compromis. Acuzația de tradare în prima accepție, adică presupusa legătură cu Jeszenszky, a dat repede un faliment umoristic. Tradarea în accepția a doua cu Mangra și tovarășii și cu „echivocitatea” a avut de temeie aceleași baze imaginare sau simulate. Iar traducerea din faza a treia, cu posibilitatea unei viitoare deserțiuni a dlui Ciorogariu, e culmea ridicolului și implică un desgust pentru dl Goldiș. Și negăsind astfel, după felurite opinteli, nici un motiv plauzibil, pentru o osândă din punctul de vedere *național*, advocații noștri s'au mai domolit și au găsit de cuviință să revină iar la tactica sin-gur rezolvare se pare că au lăsat-o în sarcina dlui Maniu, desigur celei mai populare figuri dintre dânsii.

Dar, dacă cu mulți dintre acești advocați și acuzatori presumțioși și din acești profesori pensionari, cari în publicitate vor să-și pornească o activitate numai după ce aiurea și-au încheiat cariera și își afișează râvne, diametral opuse cu puterile lor, — nu mai putem sta de vorbă, din pricina intereselor lor absolut individuale, pe cari ar dori să le pună mai pe sus de orice onestitate în procedări, vom răspunde cu plăcere celui ce a luat asupra-i misiunea cea grea de a limpezi atitudinea comitetului cel puțin din punctul de vedere *juridic*, în conflictul, ce singur comitetul și-l'a căutat cu ziarul nostru. Față de dl Maniu am avut totdeauna cuvenita condescendență și ne vom lua voie să ne păstrăm aceeași francheță față de actuala dsale manifestare.

Dl Maniu voiește în articolul „O lămurire”, din „Românul” dela 28 Februarie 1911, să fixeze ultima formulă juridică, care să servească în viitor drept bază de orientare principiară tuturor ziarelor naționaliste dela noi. Om leal, cum este, dsa trece peste toate cabalăriurile cu tradarea, — din nenorocire, fără a le reprobă; dar își menține punctul de vedere îngust al comitetului, conform căruia,

orice organ național, cu pretenția de a sprijini programul partidului național, trebuie să obțină mai întâi o recunoaștere, sau un certificat de disciplină și supunere, din partea comitetului. În argumentația dsale, evident forțată, dl Maniu ține de cuviință să așeze „Tribuna” în fața unei ciudate alternative, pe care călăresc acum toate ființele, înzestrate cu dar de imitație, din presa asociată în contra noastră. Iată argumentația advocătească — ierteni-se vorba — a dlui Maniu: *„Tribuna trebuie să se decidă a alege între cele două posibilități: ori să inziste asupra recunoașterii sale, de a fi avere națională și organ al partidului național și atunci să recunoască dreptul de conducere, de control și de disciplină al comitetului acestui partid, ori să se mulțumească a fi un organ independent, cu importanță provincială (sic. Red. „Trib.”) și fără dreptul de a pretinde pentru sine o deosebită considerație”*... (frază continuă).

Asupra acestei apodictice apostrofări, la care dl Maniu n'a renunțat nici în „declarația” d-sale de astăzi și pe care s'a socotit în dreptul său să ne-o facă, vom observa, că o asemenea preconizare nu poate avea nici cea mai neînsemnată putere obligatoare pentru ziarul nostru. Câtă vreme d-sa ne pretinde să ne constituim în „avere națională”, pentru ca să fim mai la dispoziția comitetului, noi îi răspundem, că situația juridică a organului nostru își are o organizație a sa proprie destul de temeinică, sub raportul național și nu râvnește de loc a trece direct și întreagă sub ocrotirea comitetului și anume, din simplul motiv, că onoratul comitet s'a dovedit consecvent imposibilitatea de a înțelege rostul serios al publicațiilor sale oficiale. Pățania cu „Tribuna” lui Dăian și cu „Lupta” lui Birăuț și probabil viitoarea pățanie cu „Românul” pensionarilor nu ne ademenesc de loc la aceeaș soartă de inanție. Convingerea noastră rămâne aceeaș de mai rainte, că nu trebuie să tolerăm o dictatură a nici unuia dintre comitete, a căruia datorie ar trebui să fie *echitatea față de toate organele naționaliste* și nu o predilecție față de cele „supuse” și „disciplinate”, ale căror efecte regeneratoare asupra publicului rămân regulat necunoscut.

Cât privește acum epitetul de „ziar de provincie”, care nu ar avea dreptul de a pretinde pentru sine „o considerație deosebită”, aici să ne dea dl Maniu voie să-i tragem la îndoială competența în materie, de vreme ce în acest punct d-sa nu se mai găsește pe terenul paragrafe-lor și a subtilităților juridice, ci întră de-a dreptul pe tărâmul nostru unde nu s'a încercat până acum. Noi credem hotărât, iar cetitorii noștri ne sânt martori, că nici în trecut nu am avut deloc aerul, că față de monitoarele comitetului am fi o „foaie de provincie” și basa noastră de operație rămânând aceeaș ca pe vremea, când dl Goldiș ne înghitea echivocitățile, este foarte natural, din punctul de vedere al ziaristicii moderne, ca foaia noastră să nu se teamă de calificativul cu anticipație al dlui Maniu. Il rugăm numai să le lase toate în grija noastră, căci un lucru e ceart; în halul organelor „supuse” și „disciplinate”, de felul răposatelor și al celor existente, nu râvnim nici odată să ajungem, — nici odată!

Deputații români și discuția la buget. Citim în ziarele ungurești (s'ar putea oare aiurea?): Vineri după amiazi partidul național român a avut un schimb de vederi cu privire la atitudinea ce va arăta în discuția la buget. S'a hotărât ca un membru al partidului să ia cuvântul, încă în firul discuției generale, pentru ca să tâlmăcească neîncrederea partidului în guvern și pentru ca să răspundă la ieșirile de ieri ale deputatului Kállay Ubul. Cu acest prilej vor fi atinse și așa numitele tratative ce s'au urmat în interesul împăcării româno-maghiare.

Modesta declarație a dlui Goldiș. În numărul de azi al ziarului românesc mondial dl Goldiș ne ferește cu o „modestă” declarație, în care ne spune că nu i-e rușine de tonul condescendent ce a arătat în armonia dsale discuție publică cu nefericitul vicar dela Oradea-Mare. Declarația dlui Goldiș e într'adevăr modestă sub toate raporturile și ea ne înfățișează ultimul hal al sarbedei dsale sofisticării. Ne simțim deslegați de orice răspuns în fața acestei declarații și invităm pe toți iubitorii de adevăr, să mai cetească, decumva ar mai simți necesitatea, înc'odată această declarație a dlui Goldiș. Ea se sfarmă singură. O nouă încercare de-a răsturna această fragilă sofisticărie nu e de demnitatea noastră.

România și Grecia. O telegramă din București anunță că, conform informațiilor primite de ziarul guvernamental „Epoca”, în consiliul de coroană ce a avut Joi loc la palatul regal, s'a discutat și modul unei restabiri a relațiilor diplomatice între România și Grecia, ceace ar fi în consonanță cu dorința atât a celor două popoare cât și a puterilor europene. Agenția telegrafică română anunță de

altă parte: Restabilirea relațiilor diplomatice între România și Grecia e un deziderat comun al celor două popoare, cu toate că încă nu s'au făcut demersuri pozitive din nici o parte. Din amândouă părțile de altfel tratativele în curgere sânt urmărite cu cea mai deplină sinceritate.

Sedința Camerei magnaților. Camera magnaților a ținut ieri sedință, luând în discuție proiectul de lege despre contingentul recruților.

Proiectul a fost votat fără discuție.

Perechea imperială germană în Viena. Din Berlin se anunță: În cercurile politice bine informate se afirmă că la 24 Martie n. împăratul Germaniei Wilhelm se va opri, în drumul său spre Corfu, în Viena pentru a face o vizită împăratului nostru. Împăratul Wilhelm va fi însoțit și de împărăteasa Augusta Victoria.

În onoarea înalților oaspeți se va da în palatul din Schönbrunn un dineu de gală. Perechea imperială va sosi la Viena dimineața la orele 10 și jumătate și-și va continua drumul în aceiaș zi seara.

Reforma electorală și partidul popular. Abandonarea luptelor de drept public, cari formaseră în trecut singurul mijloc de a ajunge la conducere a diferitelor partide politice, va aduce în orice caz mari schimbări în compunerea viitoare a partidelor. Încercările de a câștiga concesiile de drept public din partea Austriei dovindându-se de zadarnice și chiar de păgubitoare intereselor statului, diferențierea din trecut a partidelor, conform crederului de aspirații de drept public, nu se mai poate susține. Și azi se simte necesitatea unei alte compuneri a partidelor, cu alte programe, în jurul altor idei, rănănând a fi nota caracteristică a noilor grupări, votul universal, egal și secret, primit de unele și respins de alte e.

Cu toate că această nouă compunere este numai pe cale de a ajunge realitate, totuși necesitatea simțită a introducerii votului universal va accelera formarea noilor grupări. Căci astăzi este zădarnică orice altă încercare de luptă politică, care n'ar avea ca scop realizarea cât mai în grabă a acestei reforme.

Noul semnal al luptelor parlamentare dat partidului lui Iusth, în jurul votului universal, și a fi totodată și semnalul prefacerii partidelor. Căci aderenții votului universal încep a se cunoaște, iar când chestia reformei va ajunge la ordinea zilei se vor aduna cu toții într'un partid nou, partidul votului universal. Și ori-care ar fi rezultatul încercării or pentru realizarea reformei, este cert, că lupta politică se va da de acum înainte în semnul votului universal.

După ruperea partidului Kossuthist în două tabere, pare a urma acum și desfacerea partidului popular, format și până acum din două nuanțe, nuanța populară pe baza vechiului program și nuanța creștin-socială, cu programul votului universal. Și cu toate că până acum această diferențiere n'a adus desfacerea partidului, — chestia reformei electorale ajunsă la actualitate va desbina partidul conform celor două nuanțe.

Cel puțin evenimentele zilei de ieri îndreptătesc această deducere. Fiind la ordinea de zi, discuția la buget, oratorul oficios al partidului popular, Simonyi.

Semadan s'a declarat aderentul principiilor lui Tisza, în ce privește reforma electorală, ceea ce a produs mare nemulțămire între ceilalți membri ai partidului, cari au luat hotărârea ca doi deputați, Haller și Huszár să declare în Cameră, că declarația lui Simonyi-Semadan nu privește partidul, ci sânt numai vederile politice personale ale sale.

Un membru al acestui partid a declarat chiar că disoluția partidului este inevitabilă.

Programul de muncă al Camerei. În urma hotărârii luate de partidele opoziției, de a-și rezerva forțele pentru discuția reformelor militare, discuția la buget se va termina poate chiar în sedința de Luni.

După votarea bugetului guvernului va depune pe biroul Camerei către începutul lui Aprilie, proiectul despre oprirea femeilor dela lucru de noapte și proiectul procedurii civile.

În caz că guvernul va ajunge la un acord cu guvernul austriac în ce privește codul penal militar, după votarea celor două proiecte se va intra în discuția reformelor militare, la cari opoziția, și mai ales partidul justhst, va desvolta o febrilă campanie parlamentară, pentru a sili guvernul să facă declarații pozitive în ce privește reforma electorală.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Din carnetul unui filolog.

De Sextil Pușcariu.

IX.

Influența mediului.

„Sune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești”, zice poporul nostru, arătând prin acest proverb cât de adânc a priceput el influența cea mare ce o are mediul asupra omului.

Tot atât de mare, tot atât de decizivă este influența mediului asupra cuvintelor unei limbi. Tot ce se numește în filologie *analogie* nu este de cât această neîntreruptă înrudire ce o au cuvintele unul asupra altuia, deopotrivă cu privire la formă, cât și la funcțiune și la înțeles.

Un exemplu cras e următorul:

Adesea auzim, mai ales în graiul familiar, zicându-se despre unul care se vaită, fără motiv, că e bolnav: *Nu-i e nici pe dracul!* Construcția aceasta e, din punct de vedere sintactic, absolut neînțeleasă. Cum se poate construi verbul *a fi*, intransitiv prin excelență, cu un complement la acuzativ? Vom înțelege însă construcția îndată ce știm că se zice de obicei: *N'are nici pe dracul!* care-i absolut corectă din punct de vedere gramatical, deoarece *a avea* e verbal transitiv prin *exece-*

lență și el se construiește cu complementul drept la acuzativ. Deoarece pot zice, cu acelaș drept: *Ion n'are frică de nimeni* sau *Lui Ion nu îi e frică de nimeni*, deoarece dar *mi-e—am*, s'a zis prin analogie, „Nu-i e nici pe dracul!”

Nici nu-i de mirare ca acest proces de influențare reciprocă a cuvintelor și a construcțiilor sintactice să se întâmple neconștient în creierul nostru, în care zac înmagazinate atâtea sute și mii de tipuri! Precum, privind la un obiect înaintea ta, vezi totodată, fără să vrei, și obiectele din jurul lui, tot astfel, evocând un cuvânt sau o construcție existentă în creierul tău, evoci, în acelaș timp, toate cuvintele sau construcțiile care, fie prin forma sau prin înțelesul lor, prezintă o asociație de idei cu cea pe care ai voit să o evoci. Din aceste asociații de idei se nasc analogiile și când ele sânt mai puternice, pot deveni decizive pentru întreaga dezvoltare a cuvintelor unei limbi. Intocmai precum societatea poate fi fatală pentru dezvoltarea unui om.

Un exemplu.

Verbul *a fierbe* e la origine un verb intransitiv și se putea întrebuința numai despre lichide, arătând că acestea au ajuns în starea de ebulliție, de prefacere în aburi, prin ajutorul unei călduri care variază dela un lichid la altul, după natura lichidului și după presiunea atmosferică. Deci, la origine s'a spus: *fierbe apa*. Înțelesurile figurate: *fierbe mustul* (= fermentează) sau *fierbe văzduhul de boambe, de șrapnele* (= clocotește), din cunoscuta poezie a lui Alecsandri, — se explică

fără nici o greutate și se reduc la aceeași imagine a apei care începe să clocotească.

Printr'o figură de stil însă, s'a putut zice și *fierbe oala*. Știm cu toții că nu oala e cea care fierbe, ci apa din ea. Prin aceeași figură s'a spus: *fierbe carnea*. Și în cazul acesta, nu carnea e în ebulliție, ci apa în care e băgată. Dar, iată, că aici lucrul se complică, căci carnea însăși, punându-se în apa ce fierbe suferă o schimbare, și nu una incidentală, ci o schimbare voită de noi. Îndată ce intră în joc voința noastră, verbul poate deveni transitiv și putem zice și: *fierb carnea*, adică o supun intenționat la acțiunea apei în clocot.

În acest moment apare asociația de idei cu un alt grup de cuvinte și anume cu acele vorbe care constituiesc termenii tehnici ai graiului nostru pentru prepararea bucatelor: *frig* și *coc*. Individul *fierb*, acum când a crescut, când nu mai e copilul de odinioară nedezvoltat încă, ci s'a amplificat oarecum, trecând pe lângă o societate de alți indivizi grupați în jurul unei idei ce nu-i mai era străină, a intrat în acea societate, a devenit membru activ al ei și întreaga sa ființă de până atunci a primit condițiile nouă de traiu ale acestei societăți.

Astfel limba română, care la origine nu avea, pentru a arăta diferitele feluri de preparare a bucatelor decât cei doi termeni: *coc* și *frig*, de aci înainte a câștigat un al treilea: *fierb*. Și nu pe el singur, ci și pe familia sa, pe *fierbere*, pe *fiert* și mai ales pe *fiertură* care n'a mai păstrat nimic din celelalte note ale tatălui său, ci s'a alipit cu totul la noul său prieten *friptură*.

Situația politică în Austria. În urma izbucnirii din nou a conflictului germano-cek, Camera a ajuns într-o situație imposibilă, pentru orice lucrare. De teama unei obstrucții violente, care ar zădărnici aducerea legilor de o supremă necesitate pentru stat, ministrul președinte Bienerth a luat hotărârea să înceapă tratative cu diferitele partide pentru a ajunge la o înțelegere, care să asigure liniștea în parlament.

În zilele viitoare, guvernul va depune pe biroul Camerei proiectul prelungirii privilegiului de bancă, proiectul provizoriului bugetar, și proiectul contingentului de recruți.

Sedința Camerei. În ședința de azi s'a continuat discuția asupra bugetului. Au vorbit Issekutz (guvernamental) și Kovács (partidul țărănist).

Deputatul român naționalist Dr. Alexandru Vaida-Voevod, care s'a înscris între oratori pentru a răspunde la atacurile de ieri ale deputatului Kállay, a cerut să i-se îngăduie să-și rostească discursul numai în ședința următoare, fiind timpul prea înaintat.

Cererea i-s'a încuviințat.

Galeriile au fost ticsite de lume românească, care dorea să auză glasul energic al deputatului nostru dela Arpaș.

Ședința următoare va avea loc Marți, fiind Luni aniversarea morții lui Kossuth.

Înainte de a se trece la interpelații, la propunerea lui Polonyi s'a dat expresie urărilor de bine la adresa Regatului Italiei, care acum împlinește 50 de ani de existență și a găzduit familia lui Kossuth.

Dar asociațiunile acestea nu privesc numai înțelesul cuvintelor, ci și forma lor. Într'un folieton vom vorbi despre așa numita *contaminare*, care ne va arăta adevărate contopiri a mai multor cuvinte. Astăzi voi da numai un exemplu, din care se vede cum un cuvânt poate să ia o direcție cu totul nouă de dezvoltare din pricina alteia care, la un moment dat, îi apare în cale și-l silește să-i urmeze.

E cuvântul *a ferecă*.

Derivă din latinește *fabricare*. Firește, nu trebuie să ne închipuim că acest *fabricare* al Romanilor avea același înțeles modern ca neologismul nostru *a fabrică*, căci atunci n'am înțelege de loc legătura între cele două cuvinte. *Fabricare* derivă, în latinește, de la *fabrica*, care înseamnă „făurărie”, era adecă oficina în care lucră *faber* = *faurul*. Latinescul *fabricare* însemna deci „a făuri”. La Românii din Meglenia, cuvântul *faric* înseamnă până azi „potcovesc”, deci exprimă una dintre cele mai caracteristice îndeletniciri ale faurului, și când ducem noi o roată la *ferecat*, o ducem de asemenea la faur.

La început, se spunea și la noi *fărec*, ca și la Megleniți. Abia prin secolul al XVI a început să se generalizeze la noi o lege fonetică, în urma căreia cuvântul *fărec* s'a pretăcut în *ferec*.

Acesta a fost momentul când s'a întâlnit în drum cu individul *fier*, care l-a atras cu sine. Prin asemănarea lor cea mare formală, cele două cuvinte n'au mai putut sta despărțite unul de altul.

Oprirea limbii românești la Cluj.

— Un apel către studențimea românească. —

O știre de necrezut ne-a venit alături din vechiul focar al sovinișmului celui mai sălbatic, Clujul. După câteva incidente între studențimea românească și cea ungurească, aceasta din urmă a luat o hotărâre „energică”. A somat pe studenții români să păzească de aici înainte un vechiu ordin al rectorului prin care limba românească în conversații particulare e oprită. Hotărârea aceasta a studențimii ungurești a fost proclamată în mod public prin toate sălile de cursuri ale universității și într'una din iele un student român care încercase să protesteze a fost nevoit de colegii săi unguri să părăsească sala.

Acestea sânt faptele precum ni-le prezintă un ziar unguresc *Pesti Hir-lap*. Dacă ele se adevăresc, atunci se pare că ne găsim în pragul unor noi lupte studențești. Ordinul rectorului din Cluj e de dată veche și neaplicarea lui dovedea cât de ilegal, barbar și absurd a fost socotit chiar de autoritățile universitare. Pentru aceea studențimea noastră a renunțat de a mai lupta contra lui. Aplicarea ordinului în toată vigoarea lui, prin un fel de control public al studențimii ungurești va sili însă și studențimea noastră la cea mai înveșunată luptă de apărare. Observăm că lupta va fi inegală, căci se știe că Românii nu formează nici 8 procente din cei 2000 de studenți din Cluj.

Nu iese destul că tinerimea noastră e silită de cele mai multe ori să urmeze liceul, adesea chiar și școala primară ungurește, contrar legii de naționalități din 1868; nu este destul

Rezultatul a fost, că astăzi simțim pe *ferec* ca un derivat al cuvântului *fier* și când zicem că „roata dela trăsura e *ferecată*” nu ne mai gândim că ea „a trecut prin făuriște” ci ne cugetăm la „șina de fier” în care e încinsă. Tot astfel se explică de ce *ferecat* înseamnă azi atât de des „băgat în *fiare*” (adecă în cătuși sau în lanțuri).

Iar la ușa cortului
Sub stejarul mortului
Este-un biet Român legat,
Legat strâns și *ferecat*
Ca un mare vinovat.

Cât de departe e acest *ferecat* din poezia populară de dubletul lui din graiul cărturarilor *fabricat*!

Atât de mult ne-am deprins să considerăm pe *fereca* drept un derivat dela *fier*, încât ne pare curios când auzim vorbindu-se de „icoane *ferecate* cu aur”. Și totuși, tocmai astfel de expresiuni ne arată mai bine înțelesul originar, de oarece *faurul* în vechime nu era numai *fierar*, ca astăzi, ci el lucra și celelalte metale (Doroșteiu vorbește despre *fauri de aramă*); de aceea numesc Nemții până astăzi pe aurar „*Goldschmied*”.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic priv. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Paietul: Fischer Eiz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 s. m. și 3—6 d. n.

că trebuie să sufere toate persecuțiile profesorilor soviniști: nu ajunge că i-se răpește dreptul elementar de-a-și afirma o cultură națională și că e silită a-și forma un suflet, o mentalitate hibridă, străină și a-se îmbiba cu o cultură pe care o urăște; nu ajunge că aproape toată generația nouă a unui popor e silită să-și stâlcească, sufletul să-și nenorocească viața morală, ca să poarte veșnic în sânul său un al doilea suflet, străin și dușman lui, care-l roade și-l mistuie fără rezistență cum vulturul din legendă sfășia zilnic pieptul lui Promoteu înlăntuit.

După toate aceste se cere tinerilor noștri să renunțe la ultimul lor drept, acela de a întrebuința limba mamei lor în viața particulară. E o călcare de lege, un abuz de putere cum nici cări, nici la popoarele cele mai asuprite, nu se întrebuințează. E o călcare de lege, căci se violează legea despre libertatea personală. Limba de conversațiune face și ea parte sau rezultă indirect din drepturile elementare ale libertăților personale. Dacă întrebuințarea limbii românești în convorbiri de natură particulară și intimă poate fi oprită la universitate, mănepoimâne ni-se va putea interzice acelaș lucru pe stradă, acasă și ori-unde.

Tinerimea noastră din Cluj va trebui să protesteze în modul cel mai energic. Ea va trebui să organizeze o întreagă luptă de rezistență, o mișcare mare cu scopul final de a dobândi retragerea aceluia ordin și recunoașterea deplină a acestui ultim drept ce i-a mai rămas la universitate, dreptul Românului de a vorbi cu Românii românește. Ea trebuie să se ridice ca un singur om și să ducă o campanie înveșunată. Nu trebuie să se dea înapoi dela nimica și nici o teroare nu e permis să o înfrice în apărarea *celui mai elementar drept de existență al limbii românești în ultimul ei parapet: viața intimă și particulară*.

Nu șovăim să facem apel la tinerimea noastră de-a merge în lupta asta până în pânzele albe. Dacă studențimea ungurească sau autoritățile ar cerca să obție respectarea hotărârii lor ilegale prin forța brutală, **studenți români sânt nu numai în drept dar și datorii a le opune tot forța brutală a armelor!** Dacă legile penale ale tuturor țărilor admit dreptul legitimei apărări pentru cel ce-și apără viața materială, trebuie să ni-se recunoască și *dreptul de legitimă apărare a vieții noastre morale și naționale*, mult mai scumpă pentru noi decât cea materială.

Trebuie să așteptăm asupritorii noștri, să așteptăm lumea întreagă că în punctul acesta sântem hotărâți să mergem *până la extrem*. Așteptăm toți că dacă e vorba de limba noastră, nu este o frază poetică, ci un jurământ sfânt fiecărui român cuvintele imnului nostru național: **Căci morți numai o dăm!**

Adresăm deci un ultim avertisment tuturor factorilor, dar mai ales guvernului, care tot mai are cinica ne-

rușinare de-a vorbi despre „împăcare“, spre a înșela lumea asupra politice sale antiromânești, le adresăm tuturor această rugare: *să nu ducă lucrurile la extrem! să nu ne ducă la cutite!*

Singurul succes care-i poate suride e doar acela de-a scutura și trezi tinerimea noastră la cea mai sălbatică rezistență și de-a provoca lupte studentești sângeroase, cum nu s'au văzut decât doar la universitățile din Austria.

Adresăm deci glasul nostru studenților români din Cluj de-a nu se da înapoi *dela orice luptă de rezistență* întru apărarea limbii lor, rugăm însă și guvernul să nu ne silească la astfel de măsuri excepționale.

Scrisori din București.

Espediente curioase. — Succesele lui Nicolae Costin. — O vândtoare nostimă.

București, 4 Martie.

De câțva timp un biet naufragiat al condeiului a luat în antrepriză studiile mai recente ale domnului Nicolae Iorga. Citează pagini întregi, pe altele le resumă într'un chip barbar, într'o proză încălțată, pe care nu se știe s'o iscălească. Am căutat de multe ori să citesc aceste foiletoane. Mărturisesc însă că am rămas uimit de îndrăzneala piratului fără de scrupule, care în neputința-i ridicolă de a face ceva original, s'a apucat să repovestească, să răstălmăcească într'un stil de liceu cu notă rea la compoziție, ceiaș dl Iorga a arătat într'o formă atât de strălucită. Nu știu cum ar putea fi calificată această procedură. Să reproduc pagini întregi dintr'un mare autor, altele să le rezumi prost, să nu faci nici o critică, deoarece nu o poți face, fiind incapabil, și ne având nici o pregătire în această direcție, și cu toate acestea să ai curajul să iscălești toate acestea, dându-le drept studii asupra marelui autor.

La mijloc este și lenea și dorul de a se ridică sub umbra numelui altuia. Bietul Eminescu. Ce profetică inspirație a avut, când a scris celebrele versuri: „Iar deasupra tuturor va vorbi un mititel, nu slăvindu-te pe tine, lustruindu-se pe el, sub a numelui tău umbră“. Și acum, după ce editorii au făcut averi pe urma scrierilor lui Eminescu, după ce atâți obscuri s'au pus în evidență, grație „revizuirii“ (!) poeziilor lui, naufragiatul nostru crede că se pot exploata și scrierile d-lui Iorga la fel. În definitiv viața noastră culturală nu are alte personalități mai mari ca ale lui Cantemir, Eminescu și Iorga. Eminescu a fost dat gata. De ce nu s'ar folosi de ocazie și când este vorba de dl Iorga?

Ei da! Dar a avut naufragiatul un cuvânt de îndemnul pentru a se da d-lui Iorga locul pe care-l merită? Atunci când, grație patimilor, dl Iorga a fost jignit, a avut naufragiatul un cuvânt de protestare? Firește, nu. Indemnul, ca și protestarea nu i-ar fi adus nici un rezultat practic favorabil. O, ariviști! Când se va stinge odată această odioasă speță umană?...

Alături de indivizii, cari prin josnice apucături năzuiesc să se impună, alături de aceste reacțiuni ale unui veac păgân și fără de Dumnezeu, cari se pun în serviciul tuturor acțiunilor vornice de patimi, cari vânează gloria și banul, a fost dat acestui neam românesc, care pare să se scutura acum din amorțeală, să vadă și i de ai lui, cari prin opera minței lor, prin

agerimea spiritului lor au adus cinstele numelui de Român. De multe ori, văzând cele ce se petrec în viața noastră publică am asemănat poporul nostru cu un munte, care se cutremură. La simțirea primejdiei toate lighioanele rele încep să urle a cobe și a pustiu. Fug cu groază din ascunzătorii lor, ies la lumină cu toate calitățile inerente firei lor. Es la lumină unde pot fi văzute și vânate. Urletul lor nu poate însă împiedica imnul cântat soare al ciocârliei.

Zizania și gălăgia celor ce-și văd amenințată situația de mari personalități, pentru poporul românesc ar fi cauzat poate cea mai grea deprindere, dacă nu ne-ar fi fost dat să vedem că și în aceste clipe spiritul românesc se manifestează cu atâta tărie.

După succesele lui Vlaicu, un alt Român dintr'o țară scumpă nouă vine să arate că spiritul românesc, pe care cnutul muscalului caută să-l înăbușe, nu și-a pierdut forța creatoare nici în încâtușata Basarabie. Publicul capitalei a azistat zilele acestea la zborurile făcute de aviatorul Român din Basarabia, Nicolae Costin, și a rămas încântat de istețimea, de precisiunea sbrorurilor acestuia, ziarele publică articole elogioase la adresa noului aviator. Iată un pasagiu dintr'un astfel de articol:

„A uimit acest român din Basarabia pe toți conaționali lui din capitala României libere. Era o frenezie la coborârea lui. Prințul Carol i-a întins mâna și parcă-l văd încă pe Costin, așa cum sta el în fața unui Prinț.

Cu căciula trasă pe urechi, cu mustățile mari, negre, groase, cu sprâncenele bine arcuite, rotund la chip, cu ochii rotunzi și blajini, părea un visător din stepele Rusiei, așa cum îl descriu marii povestitori ruși în scrierile lor, așa cum l-a văzut Gorki în povestirile lui.

Când a fost înfățișat Alteței Sale, îndrăznețul aviator și-a scos căciula, a salutat zâmbind și apoi și-a pus-o iar pe cap, privind nepăsător în jurul lui.

Nu. Forța creatoare a spiritului românesc n'a slăbit. Ea trăiește și în fiecare zi dă dovezi de trăinicia ei, ori cari ar fi împrejurările, prin cari trecem!

Dl Mitu Andreiescu, ziarist din Craiova a publicat zilele acestea un nou volum, prin care desvăluie un colț din viața putredă a unei societăți pervertite. E vorba de cavalerii de industrie, dintre cari, prin mijlocul unui anunț, care le promitea marea cu sarea i-a prins în cursă, făcându-i în același timp să-și trimeată „doamnei în viață, care le oferea un puternic sprijin material“ și fotografiile lor.

O serie de asemenea fotografii ilustrează acest al doilea volum al „peștilor“ iubitori de trai bun, iubitori de lux și desfrâu și cari fug de orice muncă serioasă.

Seria acestor cavaleri este recrutată din toate clasele societății, începând cu boerinașii scăpătați „oameni de familie bună, descendenți din cutare vornic“, până la subofiterul, care nu se ajunge cu „modestul lui salariu și deci un ajutor lateral, venit în schimbul iubirei“. Sânt tineri și oameni trecuți de 35 de ani, căci lenea și luxul nu cunoaște vîrstă, nu cunoaște morală, când este vorba de satisfacerea capriciilor.

Să nădăjduim însă că aspra satiră, precum și descoperirea lor din partea dlui Mitru Andreiescu, le va mai împuțina specia.

Correspondent.

George G. Orleanu

Joi 24 Februarie s'a stins, la Bruxelles, în urma unei operații grele și după o suferință de aproape doi ani, unul din cei mai distinși intelectuali, vigurosul poet, valorosul concețean, naționalistul sincer, omul de inimă care a fost George G. Orleanu. Prin moartea sa prematură — la vârsta numai de 37 ani când perspective largi i-se deschideau de aci înainte și în activitatea sa literară, și în cea politică, — lumea literelor, lumea politică și baroul pierd pe unul din cei mai valoroși membri ai lor. Iar prietenii săi pierd un suflet de elită, un caracter loial, un desinteresat promotor, organizator și colaborator al atâtor nobile activități, unul din aceia cari e de ajuns să strige: „urmați-mă“, pentru a ti îndată întovărășit și urmat de cele mai bune voințe, spre realizarea unei opere bune, de interes general.

Încă de tinăr îl atrag literele și ajunge unul din cei mai buni cunoscători ai limbilor și literaturilor franceză și română. De atunci, din prima tinerețe datează cea mai mare parte din liricele sale, caracterizate prin profunzimea concepției și perfecțiunea originală a formei. Tot atunci, ca student la Bruxelles, vine în contact cu ideile și mișcările înaintate din străinătate.

Intrat în magistratură ca supleant la tribunalul din Focșani, a fost înaintat procuror și apoi judecător de ședință la tribunalul Covurului, distingându-se ca un adânc cunoscător al dreptului și ca un judecător care, sub formula adeseori rigidă a legii știa să găsească și formula echității. Tot timpul cât a fost în magistratură a stat în contact cu toți fruntașii literaturii, continuându-și și propria sa activitate literară concretizată de data asta în lucrări mai mari, de longue haleine. În colaborare cu D. Nanu traduce în versuri sculpturale, Pentru Sceptru (pour la Couronne) dramă în 5 acte de Francois Coppée, despre care dl profesor Dragomirescu, se exprimă astfel:

„...Dnii Nanu și Orleanu, autorii acestei traduceri, au isbutit să dea versului frumos, luminos și atât de ușor al lui Coppée, o energie, câte odată — mai cu seamă în primele două acte — cam aspră, dar o energie plină de sevă, care-i vine pe de-o parte dela talentul traducătorilor, iar pe de alta dela calitățile proprii limbei noastre românești. Cunoscători ai comorilor limbei și ai puterii ei de înmlădire, dăruiți cu puterea de a pătrunde ideea textului și de a o îmbrăca în lumina nouă a sufletului lor... Limba lor e bogată și poetică, nu numai în materialul de cuvinte întrebuițat, dar mai cu seamă în modul lor de combinare, astfel că fraza lor apare stilizată dând pe față cu limpezime energia sentimentului și lapidarismlul ideii. Nu e o limbă comună, ștearsă, fără caracter, ci în adevăr o limbă originală și românească în toată puterea cuvântului. Această originalitate se accentuează prin originalitatea versificației. Structura puternică a versului și cu deosebire noutatea și, totuș, în genere, naturalul celor mai multe rime, — sânt însușiri cu atât mai vrednice de relevat, cu cât traducerea e făcută prin 1897, în plină perioadă eminesciană. Versurile și rimele rari întrebuițate de traducător sânt un adevărat progres al linbei, chiar asupra limbei lui Eminescu, și dau formei românești o savoare pe care zadarnic am căutat-o în textul francez“¹⁾.

În 1905 publică piesa originală Pâinea Păcatului în patru acte și în versuri. Scriam atunci în foiletonul literar al „Tribunei Liberale“: De astădată partea originală e covârșitoare. Inspirată de o superstiție provensală, care mie mi-se pare că există și la poporul nostru și la toate popoarele, — acțiunea se desfășoară într'un cadru curat românesc...

¹⁾ »Pentru Sceptru« etc. București 1908. Biblioteca românească enciclopedică Socec No. 13.

Ocazie de cumpărat mobile!

din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobile de fabricanți de Marosvásárhely să la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

rama (autorul îi zice parabolă) e plină de scene emoționante și e scrisă cu mult talent, ceea ce ne îndreptățește a crede că activitatea literară a dlui G. Orleanu va continua, spre a da opere din ce în ce mai superioare¹⁾.

În 1905 George G. Orleanu își dă demisia din magistratură, intră în viața politică și formează prima grupare naționalistă din Galați recunoscând de conducător pe dl N. Iorga. Candidând la alegerile generale pentru colegiul II Camera obține 300 voturi. Înțelegând însă altfel naționalismul decât ca o acțiune șovină și pur antisemită, se înscrie în partidul conservator de sub șefia dlui P. P. Carp, în care prin calitățile sale superioare cucerește un loc de frunte. Colaborează la Sămănătorul, Păl-Frumos, printre fondatorii cărora se numără, Convorbiri literare, Convorbiri critice, etc. Îl găsim printre conducătorii tuturor acțiunilor culturale sau operelor de binefacere în Galați. Împreună cu dnii Corneliu Botez, Hamangiu, etc. este printre inițiatorii ridicării unui monument lui M. Eminescu în Galați.

Figurează printre primii și cei mai activi și mai remarcabili colaboratori la revista „Dunărea de Jos” apărută în 1908 în Galați sub conducerea subsemnatului. În Curs scriu clasicii noștri publicat în No. din Martie 1909, dovedește pentru prima oară că „Muza dela Bordenjani” faimoasa „piesă clasică” a lui C. Negruzzi, nu e decât o traducere chinuită după La Sapho de Quimpercorentin de Théodore Leclercq, și enunță, că literatura noastră e încă în așteptarea clasicilor ei. Publică în această revistă admirabila sa traducere în versuri a piesei Le Cid de Pierre Corneille, în care se descoperă la fiecare pagină comori de limbă clasică și de strălucită versificare românească. Până acuma s'au publicat trei acte (în numerele din Mai și Iunie 1909 și August 1910), iar actul IV. l'am primit acum în urmă dela Lausanne, unde defunctul se afla în cura drului Roux. Despre această traducere putem spune deocamdată că se prezintă în condițiuni de limbă și versificare cu totul superioare aceleia făcute de St. O. Iosif și reprezentată de trupa Davila.

În sfârșit, sub semnătura sa sau sub pseudonimul G. Cinariu, George G. Orleanu publică în această revistă mai multe sonete, bucurii lirice, prologuri (a se vedea No. din Mai, Iunie, Iulie și August 1909), la cari se observă aceleași calități superioare de stil și de limbă, cum și o inspirație originală și profundă.

Opera însă de căpetenie a lui George G. Orleanu, este drama istorică Vioclița, tot în versuri, inspirându-se din istoria noastră și nume din epoca și viața lui Ștefan cel Mare. Am fost printre puținii cărora defunctul ne-a dat pasagii din acest capodoperă, încă în viață. Respectând cu totul adevărul istoric, autorul ne dă în forma cea mai artistică și în cea mai frumoasă limbă românească, icoana acelei epoci. Defunctul, cunoscător profund al istoriei țării sale, ne spunea și ne dovedea cu această ocaziune, că adevărul istoric nu e nicăieri respectat în trilogia dlui Delavrancea.

George G. Orleanu prevăzuse mai de mult începutul și crudul deznodământ. Într-o scrisoare, trimisă odată cu actul III din Cid, în Iulie 1910, zicea:

„Pentru un moment starea mea de suflet nu pot lămuri mai bine versurile din acest pantum (— eu care n'am mai scris versuri, afară de teatru, de ani):

In drumul meu atât s'arată:
Un cimitir.
Pierdută-i tinerețea-mi toată:
Un veșted trandafir.
In drumul meu atât s'arată
Și nici un cânt;
Pierdută-i tinerețea-mi toată...
Deschis mormânt!
Un cimitir...
Pustiu e drumul, pustiu e locul...
Ca 'ntr'un delir
Aștept ca să-mi îngrop norocul:
Un veșted trandafir.

De și stâns înainte ca să-și fi văzut realizată întreaga operă literară ce-și propusese, George G. Orleanu va rămânea în literatura noastră însemnând încă o uriașă efortare către românizarea și îmbogățirea limbii noastre literare și către supunerea ei la înmădierile cerute de cea mai superioară artă.

C. Z. Buzdugan.

In chestie personală.

Domnul Vasile Goldiș scrie în „Românul” la adresa redacției „Tribunei”: „Domniilor al căror șef politic intelectual numai acum Sâmbăta trecută a avut de nou o consultare cu părintele V. Mangra aici în Arad” etc. Aceasta în limba dlui V. Goldiș înseamnă, că eu sunt cel ce am „consultat” cu părintele V. Mangra Din literă poate deduce cetitorul, că chiar în secret.

Pro primo. Eu am declarat odată, că am rupt legăturile cu părintele Mangra. Am făcut dar destul pentru cei ce țin la cinstea cuvântului.

Pro secundo. Sâmbăta trecută a petrecut părintele Mangra în Arad la Prea Sfinția Sa domnul Episcop. Eu n'am știut nimic despre aceasta vizită a părintelui Mangra. În ziua aceea plecasem în societatea mai multor domni, — între cari și prieteni de ai dlui Goldiș, — la Boroșineu. Pe peronul gării dădui de părintele Mangra. I-am dat binețe și am stat cu dânsul de vorbă cam un minut, Dânsul urcă trenul spre Oradea eu spre Boroșineu.

Această întâmplătoare depe peron o numește domnul Goldiș „consultare”. Și e gata noua tradare pentru golășei politici.

Lucrul acesta însă se va repeta, căci părintele Mangra va veni la sinodul eparhial și iarăș ne vom întâlni. Eu protosincel, el arhimandrit. Să poate să nu ne cunoaștem unii pe alții? Dar vom servi și la un altar. Vom fi toți preoții conlurgisitori trădători, că ne împărtășim dintr'un potir?

Domnul secretar consistorial nu înțelege aceasta? **Roman Clorogaru.**

Post scriptum. Cu o cale să mă achit și de gentilul meu tovarăș de călătorie de astă-vară, dl Dr. Iustin Marșieu. Acest domn spune în „Gazeta Transilvaniei”, că astă-vară am avut întâlnire în București cu domniile Slavici și Brote. Ba chiar că și Sâmbăta trecută am conferat cu părintele Mangra în gara din Arad.

Eu și cu domniile Slavici și Brote am vorbit pe față, cu știrea d-lui Dr. Iustin Marșieu, căci aveam să aranjez cu dânsii afaceri de o natură oneroasă pentru mine. Impresiile acestei întâlniri le-am comunicat și d-lui Dr. Iustin Marșieu și meșterului său, precum și tuturor cu cari am vorbit despre aceasta. Pe peronul din Arad încă am stat pe față cu părintele Mangra de vorbă.

Chestia nu o putem deplasa la ce spun detectivii, domnule Marșieu, ci omul cavalier vine pe față și dovedește ce susține ori dă satisfacție dacă a nedreptățit pe cineva cu voia ori fără de voie.

Cu detectivii nu se pot rezolvi aceste chestii. Las că se va face odată lumină asupra arcanelor acestor patimi. La revedere, până atunci. *Idem.*

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburii femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No. 6.
Consultațiuni între orele 8 - 10 a. m. 3 - 5 p. m.

Carnetul unui privitor.

— Răspuns. —

„Dar „Tribuna” pe cine reprezintă? **V. Goldiș.**

„Tribuna” reprezintă focul,
Ce lămurește scumpul aur,
E sentinela, ce păzește
Al nostru strămoșesc tezaur.

„Tribuna” reprezintă brațul,
Ce rupe masca 'nșeldtoare,
Sub care fariseii cinici
Apar curăț ca sfântul soare.

„Tribuna” reprezintă glasul
Învietor al primăverii,
Un neam întreg cântă lumină
Chemând din negura durerii.

„Tribuna” reprezintă astăzi
Pe cel care-a urcat Calvarul,
Ea bea venin dela accia,
Cari i-au sorbit odat' nectarul.

Si zice: Iartă-le păcatul,
Căci, doamne, nu 'nțeleg ce fac,
Când risipesc pentuu ambiții
Paraua unui neam sdrac!

Aș vrea să știu „Românul” vostru
Pe cine reprezintă oare,
Când cu minciuni narcotizează
Durerea unui neam ce moare?

Râmurel.

Românii și clasa intelectuală din Bucovina.

— Notițe statistice. —

IV*

Ca și corpul funcționarilor politici, corpul funcționarilor financiari era odinioară — și aceasta nu de mult — cu totul liber de Ovrei. Dară cu vremea acești paraziți ai veacurilor, paraziți de cari toate popoarele și din toate vremurile au parte, cu vremea s'au așezat și în posturile acestea așa că la începutul anului 1910 vedem acum un număr respectabil din ei, fiii poporului ales ocupând posturi la deosebite oficii ale acestui ram administrativ. Lăsăm să vorbească Tabloul:

Oficiul	Români	Evrei	Străini	In total
Direcția de finanțe în Cernăuți	—	12	58	70
Oficiile pentru evaluarea taxelor	3	8	20	31
Inspectorii de finanțe	—	1	4	7
Centrală tehnică de finanțe	—	—	4	4
Visteria țării	—	3	2	4
Administrația birurilor în Cernăuți	3	1	13	17
Vămile	—	5	—	28
Garda financiară	—	1	1	34
Organele pentru biroul direct la prefecturi	—	6	1	31
Evidența la catastrul birului fonciar	—	19	24	54
Perceptorii	—	14	14	81
Procuratura de finanțe	—	3	3	15
Suma	—	58	70	349
				477

Cu și tabloul precedent și acesta aduce înainte de toate constatarea tristă, că Românii sânt în minoritate absolută față de ovrei și străini. De tot înjositor pentru noi este, că în centrul oficiilor financiare, la direcția de finanțe din Cernăuți nu află nici măcar un singur Român, ci 70 de străini, dintre cari nu mai puțin decât 12 Ovrei! Nu-i vorbă, se zice, că Ovrei ar fi genii financiare, că dânsii ar avea un deosebit talent pentru transacțiuni comerciale, că acum în sângele lor ar fi înăscută manipularoa cu cifrele, că... și multe alțe, verzi și uscate! Da! Toate vor fi fiind adevărate, ba chiar adevărate, căci noi Creștinii

¹⁾ Vezi „Tribuna” nrele 39, 46, 48.

¹⁾ „Tribuna Liberală” din 25 și 27 Noemvrie 1905.

lui Pierrot". E o fantezie în felul lui Walpurgis-Nacht, a lui Goethe, plină de suferință și de orgii. Ochii și-se opresc pe un amestec de delir al plăcerii și de jale, cum rar îți poți închipui. Aci o pariziană, o lucrătoare palidă și fină bea șampanie ca să-l uite pe seducătorul ei care a părăsit-o. Dincolo bărbații în frac și în mănuși albe se svârcolesc pe jos în prada beției și a suferinței aprinsă în suflul lor de femeia iubită care i-a lăsat. Într'un colț o fată siluită, călărește pe o pisică, ținând în mână, ca pe un pachet, copilul păcatului de curând născut. Și sus, în nuori și jos pe pământ, și departe în zare, pretutindeni, pretutindeni mugește viața Parisului, a crudului, a enormului, a trumosului Paris...

Dupăcum Grigorescu e poetul cel mai sincer și cel mai cald al pământului și văzduhului românesc, tot așa Willette e cântărețul pe pânză al simfoniei pariziene și mai ales, al vieții din Montmartre. Și ieri, în timpul conferinței, îi ascultam cuvintele pline de iubire nemărginită pentru celebrul deal pe care se înalță, albă și bizară, catedrala Sacré-Coeur. Mi-aduc aminte de-o plimbare făcută în tovărășia lui Octavian Goga prin acele locuri. Era o zi senină și însorită de Decembrie. Jos la picioarele noastre, se întindea Parisul găfâind în ceață. Pe deal era tăcere. Casele scunde și modeste se întindeau misterioase dealungul străzilor deșerte. Din când în când, un pictor pletos sau o tină și palidă lucrătoare bătătoareu pavajul. Sus cerul părea mai vast, viața mai liniștită, ambițiile se evaporau. Par'că văd încă privirea de caldă admirație a poetului ardelean, chipul lui rumenit de văzduhul curat al dealului... Montmartre l-a impresionat adânc. Și aseară, pe când vorbea pictorul Willette, revedeam în minte scene din viața dulce, pitorească și de multe ori bizară, a cartierului situat pe vârful cel mai înalt al uriașului Paris.

C. R. B.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 18 Martie n. 1911.

Inmormântarea prof. Dr. Petru Șpan. Citim în „Teleg. Rom.”: Joi, la orele 2 d. a. s'a făcut înmormântarea mult regretatului profesor seminarial Dr. Petru Șpan.

Cu toate că începuse a se vărsa o ploaie măruntă asupra Sibiiului, un public foarte numeros se adunase încă înainte de orele 2 la casa mortului, pentru a da onorurile din urmă celui depărtat în mod atât de neașteptat din mijlocul nostru.

Erau de față profesorii dela seminarul „Andreian”, cu toți elevii institutului, profesori și învățători dela celelalte școli române din Sibiiu, o delegație a profesorilor dela școlile de stat, asesori consistoriali, în frunte cu P. S. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, alți membri ai inteligenței române din Sibiiu, domni și doamne, preoți mulți și învățători mulți din comunele mai apropiate (din Săliște venise o delegație mai mare, condusă de protopresbiterul Dr. Ioan Lupăș) meseriași și oameni din popor.

Din partea familiei decedatului au participat la actul înmormântării Ioan Șpan, econom în Lupșa și Vasilie Șpan, preot în Lupșa, frații decedatului.

Actul înmormântării s'a început la orele 2. -a oficiat P. C. Sa părintele protosinel Dr. Eusebiu R. Roșca, asistat de preoții Dr. A. Trăciunescu, profesor seminarial și Ioan B. Boiu, parohul bisericii din suburbiul Iosefin, poi de diaconul Dr. Vasile Stan, profesor seminarial.

După un scurt serviciu oficiat la casa mortului, sicriul a fost scos din casă și dus la biserică, unde s'a început prohodul. Pe sicriu erau așezate mai multe coroane, cu inscripții otrivite. Cântările au fost executate de corul seminarial.

După terminarea serviciului divin din biserică, P. C. Sa, protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca a rostit o vorbire pătrunzătoare, în care a scos la iveală însușirile frumoase ale decedatului, ca om de știință, ca profesor și ca scriitor. (Vorbirea se va publica în nrul viitor. Red.)

În numele elevilor dela seminarul „Andreian” și-a luat apoi rămas bun dela decedatul, teologul N. Cornșa, iar în numele comunei natale Lupșa învățătorul de acolo D. Bedeleanu.

La orele trei și jumătate serviciul divin a fost terminat în biserică și între sunetele clopotelor sicriul a fost pus pe dric și convoiul a plecat spre cimitirul central, unde s'a gătit locuița de veci pe seama profesorului Dr. Petru Șpan.

Acolo își doarme el acum somnul de veci și se bucură de odihna, pe care n'a cunoscut-o în viață.

Fie-i somnul lin și amintirea eternă!

— Dl. Dr. Ioan Mihu, avocat și proprietar în Vinerea, drept dovadă de interesul ce poartă clasei noastre de mijloc, a dăruit fondului casei și halei de vânzare a societății meseriașilor români din Blaj suma de 50 cor.

— Cununie. Dr. Ioan Mardan și Eusebia Mardan născ. de Petrașcu — căsătoriți. Cernați, în 10 Martie 1911.

— Rugare. Toți acei P. T. domni precum și ofiții parohiale, cari au primit apelul nostru în scopul zidirii școlii din loc, sânt prin această rugați că cel mult până la sfârșitul lunii curente, să ne remită listele cu ori fără rezultat. Brestovaț în Martie 1911 Filip Vuia, paroh.

— Jubileul de cinzeci de ani al regatului Italiei. Ieri s'au început serbările jubeliare ale regatului italian și orașul Torino, capitala de pe vremuri a țării a comemorat cel întâi ziua când după lupte îndelungate înainte cu o jumătate veac, la 18 Februarie 1861 s'a ținut în Torino cea dintâi ședință a parlamentului Șubalpiu, în care s'a adus la cunoștința norodului că Victor Emanuel, scoborător din războinicul neam din Sardinia, din mila lui Dumnezeu și cu învoiala legilor pământene, s'a uns de rege și a pus orânduiala celor dintâi începuturi ale regatului italian.

La serbătoarea din Torino s'au alăturat și celelalte orașe mai de seamă din țară. Ieri înainte de masă s'au adunat în uriașa sală dela *Mole Autondiana* peste două mii de oameni din întreg regatul Italiei. Primarul orașului Torino, cunoscutul scriitor istoric Rinando și ministrul de comerț al Italiei au vorbit publicului care aclama frenetic: Ewiva Savoya, Ewiva Italia! Casa domnițoare a fost reprezentată la serbare prin ducele de Genua și ducesa Laetitia.

Serbarea Italiei a trezit un frumos ecou și în adunarea imperială a Germaniei, unde președintele, contele Schwerin după o scurtă comemorare a zilei de 18 Februar, în aclamația deputaților a expedat parlamentului italian următoarea telegramă: „Din prilejul serbărilor jubiliare ale regatului italian, aliatul Germaniei, vă transmiteme atât Dumneavoastră Dle președinte, cât și membrilor camerei, sincerele sentimente ale adunării imperiale”.

În ședința de azi a camerei italiene deputatul Panio propune să se trimită o telegramă de aderență orașului Torino, care serbează azi unitatea regatului. După primirea acestei propuneri, președintele Marcore dă citire telegrammei adunării imperiale germane — fapt care se primește cu vădită plă-

cere, și între aplauzele deputaților se ia hotărîrea ca parlamentul italian să talmăcească Germaniei telegrafic, sentimentele sale de prietenie și alipire.

— Medic militar osândit la doi ani temniță. Pe baza unor arătări anonime, auditoratul din Cașovia a deschis o anchetă, pentru constatarea acuzațiilor aduse împotriva medicului militar din Eperjes, Nicolae Merovan de a fi eliberat dela serviciul militar pe mai mulți înși. Ancheta a aflat de adevărat acuzațiile și astfel auditoratul a judecat pe medicul militar la doi ani temniță, la degradare, și la pierderea pentru totdeauna a oficiului. Medicul având mai mulți complici civili, actele au fost transpuse la autoritățile civile, pentru urmărirea lor.

— Stăpânii averilor ce hoții le sapă și rugina le mănă. Înregistrind știrea despre moartea unui milionar, un ziar din Londra, ne trece pe dinaintea ochilor câțiva oameni a căror bogății nu mai au capăt și cu toate acestea sânt cele mai perfecte tipuri ale sărăciei sufletești. Zilele trecute — scrie ziarul din vorbă — a murit în Lockley Hall stăpînul unei averi uriașe care avea jum. milion venit la an. De cincizeci de ani trăia viață de sihastru, departe de orice contact cu lumea din afară și nici un șgomot sau alte dureri ale muritorilor n'au putut pătrunde până la el. După moarte au aflat în casa lui adevărate comori de artă, tablouri Holbain, Fra Bartolomeo și alte celebrități ale picturii, întoarse cu fața la pereți și acoperite cu un gros strat de praf.

În șoproane și garaje erau fastoane liliace care închideau calea trecătorilor. Nu putea suferi șgomotul și ca să nu-l deranjeze nimeni și-a golit staulul de turme și-a murit într'o casă săracă, acoperit de colb și murdărie. Cazul ne amintește despre un lord englez mort într'o cameră săracă de pe podul Waterloo. Avea un venit anual de șizeci de mii de lire, cu toate acestea nu și-a părăsit niciodată camera, ai cărei porți coșcoviți erau plini de cărți postale. Ziua nu ieșea niciodată, iar cei cari îi aduceau de mâncare lăsau tacămurile î pragul ușii și plecau. Când șgomotul pașilor se pierdea în depărtare ieșea din casă lordul și consuma bucatele cu multă lăcomie. Și în aceeaș vreme când lordul își depina zilele trudite în întunerecul camerei sale, un oin cu mult mai bogat ca el, cerea pomeană trecătorilor de pe străzile Petersburgului. Cu gologanii adunați trăia într'o colibă prin coperișul căreia flutura vântul dintr'un cartier al proletarilor. Seara se așeza pe marginea așternutului și schimbând câteva vorbe cu o servitoare bătrână, medita ceasuri întregi pe întunerec, căci era mult mai sgăreț decât să-și cumpere o luminare. Douăzeci de ani încheiați apurtat aceeaș haină, și era pe ea mai multe petece decât stofă și aceeași culoare originală nu și-ar fi putut-o închipui nici cea mai ageră fantazie. Acest sihastru cerșitor a fost cel mai mare moșier și proprietar de trenuri din Rusia. Era mai bogat ca regele unei țări mai mici și după moarte a lăsat o sută milioane ruble. Mai acum câțiva ani încă trăia la Paris milionarul Colason, care trecea de cel mai bogat cetățean al Parisului. Cu prilejul unui incendiu din 1874 i-a pierit un frate pe care îl iubea foarte mult și de atunci a abzis de bunăvoie de orice plăceri lumești. Cu toate că locuia somphosul său palat din bulevardul Gallilee, nu ocupa decât numai două camere. Cât a mai trăit n'a mai ieșit din casă dar nici altul nu avea voie să-i treacă pragul afară de un servitor bătrîn care-i aducea de mâncare. Până la moarte nu s'a hrănit cu alteova, decât pâne, ouă și apă. De prezent încă trăiește un bogătan în St. Louis, care acum câțiva ani a fost de asemenea apucat de mania sărăciei și și-a părăsit casa, mutându-se într'o colibă pleogtită dela marginea orașului. Singur își face de mâncare, detrică prin casă și-și așterne patul, iar de se întâmplă să cheltuiască la săptămână mai mult ca zece coroane, se dă cu capul de pereți de teamă că o să sărăcească.

— De ale comercianților români din Brașov. Adunarea generală a Societății comercianților

români din Braşov s'a ținut în săptămâna trecută.

Nu au fost mulți membri prezenți, pentru că nici societatea comercianților în total nu prea numără mulți membri, dar între cei de față era o înăufletire, de-și era drag să asculte ceea ce s'a petrecut.

Ar fi de dorit, ca însufletirea ce-o aveau cei puțini, să-i cuprindă pe toți și toți să se intereseze de negot, ca de o afacere comună națională. Sunt unii dintre membri, cari prea puțin se interesează de progresul țamei comerciale.

Intregul societății însă nu se descurajază, ci caută să mijlocească, ca dragostea pentru cariera comercială să prindă rădăcini cât se poate tot mai puternic în sinul poporului român din Braşov și jur. Societatea dă ajutoare la numărăși ucenici și pregătește capitale pentru calfele, cari vor ridica firme de sine stătătoare în piața Braşovului.

În anul 1910 au primit ajutoare 11 elevi ucenici, aplicați la diverse firme, consumând cu toți laolaltă suma de 640 cor.

Acești ucenici cercetează școala comercială de scara tot pe speșele societății.

Asemenea are angajat societatea pe seama acestor ucenici și un catihet, care ține ore de religie și-i conștrânge a cerceta regulat biserica.

Mulți dintre stăpâni sânt cu foarte puțină considerare la această parte a creșterii elevilor dela comerț, pentru că nu-i conștrâng a cerceta regulat nici orele de religie, nici sfânta biserică.

Toate cele de sus le-am scos din raportul societății către adunarea școlară.

Una dintre cele mai frumoase fapte ale comitetului este și îngrijirea, ca calfele române aplicate la diverse firme comerciale, să aibă posibilitatea și ocaziunea de a duce o viață socială curată românească. Societatea comercianților, ea însăș caută loc pentru calfele dela comerț, loc în sinul societăților existente românești și îngrijește de primirea amicală a calfelor în mijlocul acestor societăți, precum este „Casina română“ și Societatea pentru sprijinirea ucenicilor și a calfelor dela meserii.

În fine nu pot lăsa nementionată nici împrejurarea, că în decursul anului membrii societății țin întruniri sociale, libere, și cu ocazia acestor întruniri discută multe afaceri comerciale, de interes mare pentru societatea întregă și în special pentru singurătatea ei membrii.

Din raportul casei iarăș am înțeles, că societatea dispune de avere frumoasă și că această avere sporește din an în an.

M'am depărtat satisfăcut și cu inima plină de mulțumită către harnicii ei conducători.

Dea Dumnezeu, ca și publicul cel mare românesc să-i înțeleagă și să îmbrățișeze cariera comercială. „Gaz. Tr.“

— **Biblioteca academiilor române.** În luna Februarie, 1911 s'au consultat la Academia din București 2917 volume și broșuri tipărite de către 1253 cititori; 204 manuscrise, 106 documente, 84 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 287 cititori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 332 volume și broșuri, 242 numere de reviste române, 250 reviste străine, 12 volume manuscrise, 456 documente, 608 foi volante.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

— **La fondul de 20 bani** pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor noștri, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, au mai dăruit: Ioan Dușe, paroh (Călnic) și soția sa Iustina n. Cărpenișan 1 cor.; Nicolae Taflan, mașinist (Beelean) 50 bani; Székely György, eroditor (Sibiu) 1 cor.; Iustina Roman n. Piso, precoteasă (Tălmăcel) 50 bani și Victor Tordășianu, președinte 10 bani.

x **Nou magazin de ceasornice și juvaere** în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se făptuesc pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, Vogel Laszlo, giuvaergiu și ciasornicar în strada Ion-Weitzer.

x **On. domni Frații Lengyel,** depozitari principali ai ceaselor „Korona gyémánt“ în Kaposvár. Cu cele 12 ceasuri furnizate în 1909 și cele 7 din 1910 și ca recunoștință fac la dumneavoastră pentru anul acesta o nouă comandă. Rog să-mi trimiteți contra ramburs pe 15

April 10 ceasuri „Korona gyémánt“, din cari mi-ați mai trimis în două rânduri, cu una în cinste. Cu stimă: Petru Sârbu, econom.

x **Vitrina fotografului Eugen Lieblich** din strada Erzsébet Nr. 56 e adevărata senzație a Sibiiului, ce privește execuția și stilul fotografiei moderne. Atragem atenția on. public asupra acestui fapt și-l rugăm să-i cerceteze atelierul.

BIBLIOGRAFII.

„Luceafărul“, a apărut cu următorul sumar bogat și variat (nrul 6): Oct. C. Tăslăuanu Șezătoarea scriitorilor români. Cincinat Pavelescu Pe un album (poezie). Victor Eftimiu Înșirăte, Mărgărite... Z. Bârsan Cântece (poezii). G. Rotică Cântec (poezie). I. Agârbiceanu Întâlnirea. I. U. Soricu Înstrăinare (poezie). I. Borcia Shakespeare: Iuliu Caesar. G. Bogdan-Duică Cronică teatrală: I. „Biruința“, de A. Nerz; II. „De ziua mamei“, de Mihail Sadoveanu; III. „Înșirăte Mărgărite“, de V. Eftimiu. IV. „Păr de lup“, de C. Rădulescu-Motru.

Cronică: Șezătoarea scriitorilor români. Petrecerea cu jocuri naționale. Valoarea traducerilor. Dintr'o statistică școlară. Concertul Reuniunii rom. de muzică (T.B.). — Poșta redacției. Ilustrațiuni: Grigorescu: La Granville.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.**
„Tribuna“ institut tipografic, **Nichin și cons.**

Loc deschis*)

Onorabilei Redacțiuni a ziarului

„Tribuna“

Arad.

În Nr. 47 al prețutului DV. ziar a apărut un articol, în care „Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“ e criticată ca de tot străină intereselor poporului român, superficial. Vă rugăm să dați loc următorrei rectificări:

1. „Esehiana“ are un fond de garanță de 210.000 coroane, la care fond cu 150.000 cor. sânt angajate **bănci românești.**

5. Între membrii din direcțiune și din comitetul de supraveghiere sânt **trei Români.**

3. Dintre membrii din Ungaria sânt **peste 70 % Români.**

Mai toți secretarii cercuali precum și bărbății de încredere sânt **Români.**

5. Tot asemenea și directorul precum și o parte a personalului filialei pentru Ungaria sânt **Români.**

Timișoara, la 16 Martie 1911.

Cu deosebită stimă

Asoc. esehiană de ajutorare reciprocă
Direcția Filialei pentru Ungaria
Timișoara (Temesvár).

*) Pentru cele publicate la acest loc, redacția nu primește nici o răspundere.

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

CREDIT

pe ipotecă, pe schimb
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor
Arad, Str. Weltzer János 15.

— Telefon No 376. —

Un candidat de avocat

cu praxă ori începător află aplicare
momentan în cancelaria Dlui avocat **Dr.**
Teodor Pao avocat în *Nagyhalmagy.* (com.
Arad).

A N U N Ţ.

Cooperativa »Prăvălia Românească« din
Câmpulung (Bucovina)

caută un arendaș

pentru »Otelul comunal«. Acesta constă
din 9 camere elegante de locuit, o crâșmă
cu 3 odăi, o bucătărie, un restaurant și o
cafenea. Pe lângă aceasta se mai află o
ghețarie, pivniță, grajduri etc.

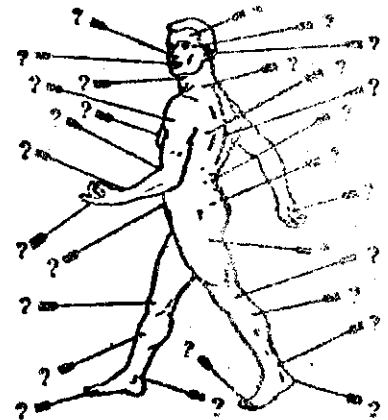
Otelul e complet aranjat.

Reflecții pot fi numai români și au a
se adresa către susnumita însoțire, unde
vor afla condițiunile fixate.

Joan Pășlea
președinte.

Cosma Moroșan
secretar.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină du-
rerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-
pede și sigur reuma, boala de nervi, junghiuri,
dureri, influență, răceli, durere de cap, diuți și
de șale, cărceii dureri de ochi, migraenă și
alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul
Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgu-
șeală, guturai, dureri pe piept și gât, și a orga-
nelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase
din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă
poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau
6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aducem apoi la cunoștință că mil de oa-
meni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa-
Rebarbara contra perturbațiilor stomacale, sgâr-
ciurilor, lipsei de apetit, arsuri de rinichi, nomat,
indispoziție, bizare, lipsă de scaun, dureri de
cecum și alte perturbații a organelor de mistuire.
6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să
facem comanda act pe adresa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

Un potcovar diplomat

caută aplicare ca măestru potcovar la miliție din România de călărași sau tunari. Eventual se angajază ca faur și la curți boierești din România. Ofertele sunt a se trimite la administrația Tribunei.

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pelângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

In atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosniaci, anume „Balkanska Carica“ (impărăteasa din Balcan) și „Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magiunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul sufere simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalia de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

Birou de informații !!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Mlădițe Delaware de vîndut.

Mlădițe frumoase de soi roșu scutite pelângă garanție de orice năpastă. Clientilor le trimiț lămuriri cum trebuie sădite mlădițele fără mugur, ca să se prindă fiecare.

0 me buc calit. I 35 cor.

0 sută „ „ I 4 „

0 mie „ „ II 20 „

Soiul cel mai nobil și mai rodnic din Érmelék Ca anticipație să se trimită o zecime din prețuri.

Emeric Füzessy, Rákosliget.

Primesc ieftin și cu garanță repararea de mașini de împlătit,

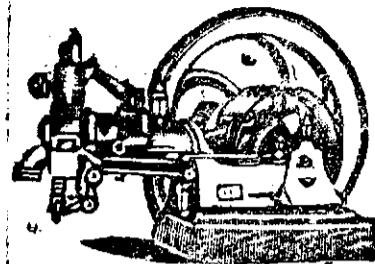
chiar și de acelea, a căror cazan are lipsă de probă.

MIHAI BĂNĂȚEANU,
mașinist diplomat.

A R A D, Strada Vendel numărul 5.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzin, ulei brut, gaz și petrolen precum și motoare absorbitoare de gaze.

Noutăți neintrecute.

— Generator absorbitor de gaze — UNIVERSAL.

Speele de mănare și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellért & Comp.

Budapesta, Teréz-körút 41. — Telefon 12—91. Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

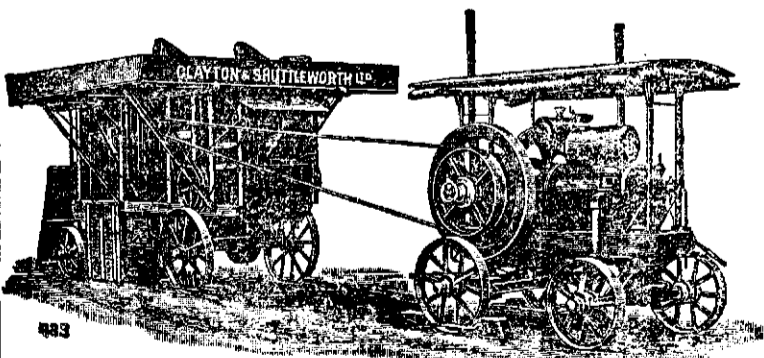
tâmplar de edificii și mobile

NAGYENYED, Rozsa-utca.

(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după plăcure proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenia și fotolii.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină

Oleiuri de uns.

Mare depozit
în CLUJ.

Inspekția inginerului gratuit.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban No. 934

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

NICOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Takarekpenátár 4

Articole de coafură specială.

Chignon, bucle, împlețituri, turbane, plete, transformatii, peruce, bandouri.

Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spăarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Prețuri moderate.

Comande prin poștă se efectuează prompt.

Prețuri curent gratis și franco.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de infierbânteli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună a baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încreșturile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură. Bună pentru dinții geii bureșei, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr. Excelentă pentru înălțurarea măreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exclusă. La comanda să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane.

„Ianer” apă care face părul blond. Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” a lui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

Vânzare de altoi de viță.

Cine vrea să struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către VITYÉ MIKLÓS la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— Ős-Csanád, — (com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoaie de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță ame icară, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsesc vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri.

Preț curent trimitem gratis și franco.

Prăsierea galitelor de soiul erpington.

Mare asortiment în altoi de pomi și trandafiri.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una sigură:

Mult Stimată Die! Cu altoiuri expedate de curind sunt foarte mulțumit.

Békéscsaba, 16 Octombrie 1910.

Réti Béla, farmacist.

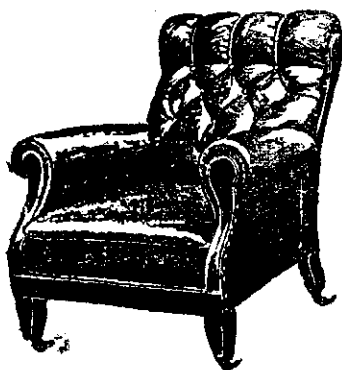
Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

Fabricație specială de MOBILE DIN PIELE ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

La cerere trimite preț-curent gratuit:

SZÜCS A. tapețier Budapest, VII., Károly-körút 5/c.

Picăturile de stomac a lui Brády

provăzută cu marca de scutire S. Maria de Mariacell pe cari poporul le numește „Picături de Mariacell, pentru stomac”, de 30 de ani s'au întrebuițat cu succes așa, că sunt indispensabile pentru orice casă. — Picăturile acestea au efect neîntrecut la iregularități de stomac, contra stăruirii și arderii de stomac. Incuiera scaunului, — circuli de cap și stomac; greață, amețea, vomare, insomnie, colică, anemie, gălbănare, etc.

Se capătă în fiecare farmacie. — O sticlă mare Cor. 160, sticlă mică 90 fil. 6 sticle Cor. 540 3 sticle mari Cor. 480. Pentru trimiterea înainte a sumei trimite franco: —

BRÁDY K. farmacie la „Regele Ungariei” în VIENA, — I. Fleischmarkt 2., Depot 5. —

FITI ATENȚI! la marca de scutire, care reprezintă pe Sta Maria de Mariacell, la împachetarea roșie și la subscriere, care este copie chipulul de pe latură și să respingeți orice imitație.

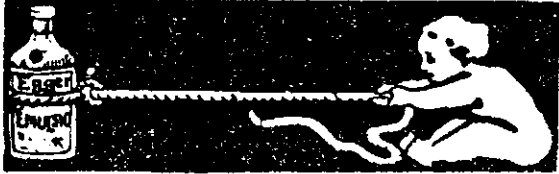
CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne cântă ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renunțatele canarine Seilert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comenzile se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa, Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Emulsiunea Egger e veritabilă numai cu marca prezentă.

Pe vreme friguroasă toți părinții să deie copiilor EMULSIUNEA EGGER, căci întărește și promovează formarea oaselor, îl nutrește și îl face să crească. E mijlocul cel mai cu efect contra tusei și a mistuii regulate. O recomandă medicii renumiți căci e cel mai bun preparat de știucă, n'are miros neplăcut, e bun la gust și poate mistui ușor și previne deosebite morburii de copii. La farmacia sticla 2 cor. Cu poșta 3 sticle 6 cor. pelângă trimite reamantică pativă a banilor, sau contra ramburs.

Farmacia NÁDOR gyógytár Budapesta, VI., Bulevardul Váci 17.

Trimitem gratuit și franco fiecărui părinte broșura: „Cum să ne apărăm contra boalelor de copii”. Se poate căpăta și în Arad la drogueria Vojtek és Weisz și la farmacia Gutori Földes Kelemen.

M. Schromm mehanic Brașov—Brassó Hosszú-utca No. 27.

Re comandă la atenția noastră publică din loc și jur

marele său atelier mehanic a arajat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atingătoare în această branșă, precum: mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă preparate cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI” din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripțiunea »JACOBI«.

Fie-care cutie conține interesante fotografii Röntgen.

Nu mai sunt dureri de stomac!

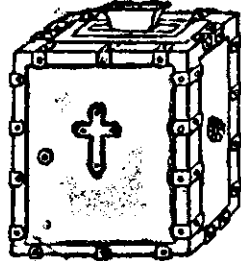
A KAKUKFU KESERU
HASZNALATA

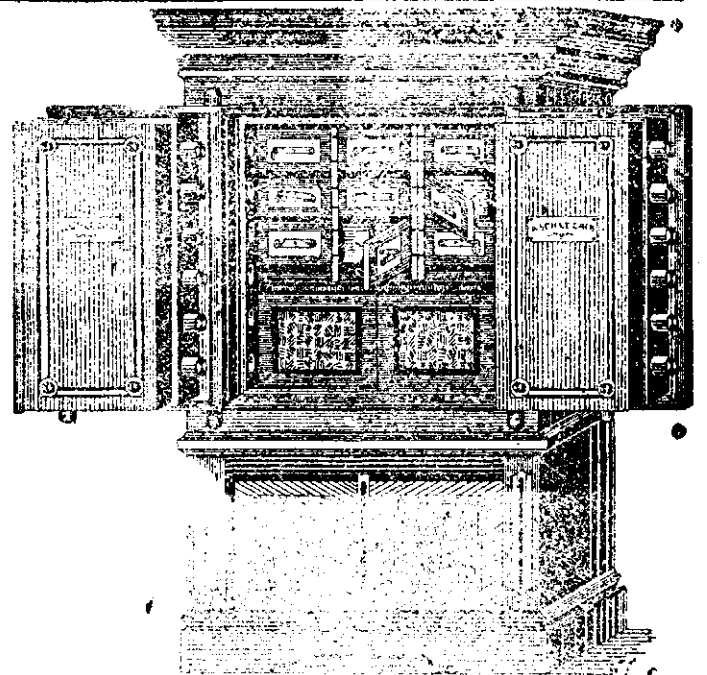
Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI AMARA după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de stomac, diarea și ori-ce durere de stomac —
Prețul unei sticle mici 80 fill., sticlă mare 2 cor.
Szentgályi Dánie, farmacist, Gödöllő.
Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta »elix fumar. off.«

A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în —
S. Biiu-Nagyszében, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Dózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru prepararea tuturor articulo- aparținătoare acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc. Reparaturi se execută prompt.

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita de tusa.

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.
— Prețul unei cutii 1-20 cor. —
— O cutie de probă 50 fleri.

Depozit principal la:

farmacia „**NADOR**” gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

»Pastilele lui Egger« m'au vindecat îngrabă!

Se poate capăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — In Gyorok la farm.: Masznik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

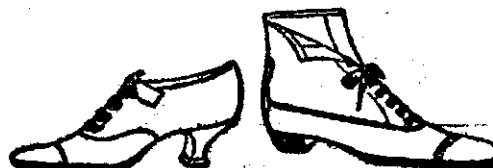
Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehéremplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Soșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax Leonhardt Oellack pentru ghete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Se garantează pentru fiecare păreche d' ghete.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

Decorat cu medalia cea mare la exp. olenară la S. Peter 1896

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

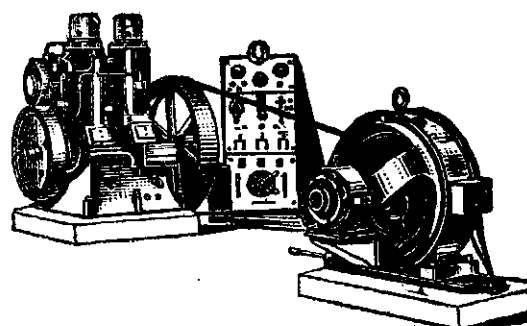
ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA
- FABRICA -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GAURITE** ventate și prevăzute în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-encante ilustrate gratis.

**UZINĂ ASORTATĂ CU
INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE**

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**
Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat.
Mașini electrice M. S. W.
Pompe centrifugale și turbine.
Auspiciile inginerilor și preliminarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

„**ELEKTRA**”
soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11|L. Telefon 84-64.

Aviz.

Aduc cu plăcere la cunoștința onoratului public de dame, că în urma avantajozelor mele legături, am făcut cumpărături în condiții favorabile, drept aceea apropiindu-se sezonul de primăvară și vară, rog să mă cerceteze cu vizita lor, fiind în situația de a vinde cele mai moderne

pălării pentru dame

pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Solicitând prețiosul sprijin, cu deosebită stimă rămân

LÁZÁR CZ.

salon de modă pentru pălării de dame.
Arad, Andrassy-tér 13.

Prin reclamă la progres!

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix“.

Restitutions-Fluid de Kwizda:

este apă de spălat caii, brevetată c-reg. O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în stautele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singur raticilor ca întăritor excelent, la înțepenirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă calilor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai având în eveta e veritabil Restitutions-Fluidul de Kwizda. vignetel- breveta și învalișul a- nt scutite prin lege. - Se capătă în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. Depozit princ. :

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare, reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. - I.

Karl G. Sadler ciasornicar
giuva argiu și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

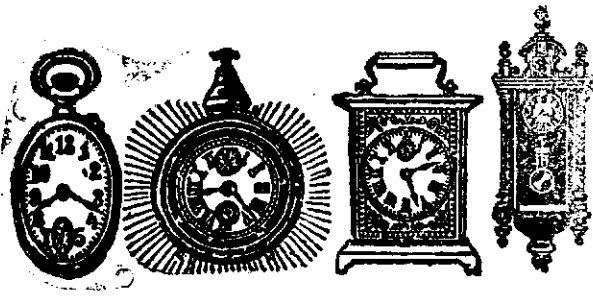
ciasornice de buzunar

din aur arg nt și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argiat.
Articlii optiei și
ochelari de
- Ratenow. -

Reparările a tot-felul
de articli în bransa
aceasta se efeptuesc
cu conștiințiozitate și
cu prețuri moderate.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

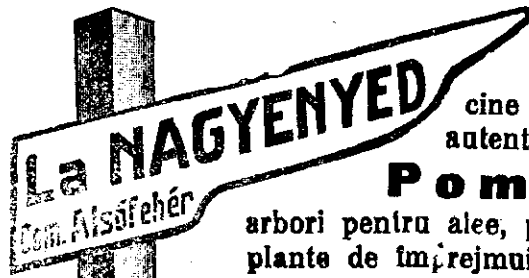
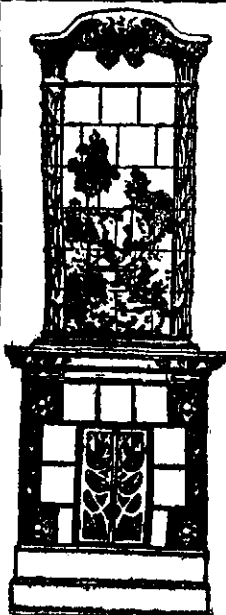
MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri,
cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie,
pelângă prețuri moderate, modele simple până
la cele mai complicate în culori variate și mo-
derne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efeptu-
esc cu prețuri convenabile

Comande pentru băi de vană și căptușirea
părețitor se fac deasemenea din asortimentul
depozitului.

să se adreseze,

cine dorește a-și procura varietăți
autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere,
plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puieți, etc

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini

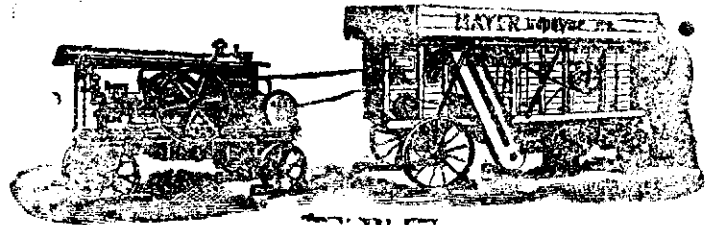
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

Motor cu benzin.

Garnituri pentru îmblătit.

Înainte de a cumpăra garnituri pentru îmblătit cereți în
interesul propriu al D-Voastre, catalog de prețuri dela
Fabrica de mașini MAYER soc. acț.
în Szombathely și Budapesta, V., Váczi körút 61.

De 60 de ani executăm garnituri pt. îmblătit.
Multe scrisori de recunoștință din toată țara.

Motor cu benzin.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptor și mă-
lestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labra-

— dor, granit, sienit, etc. —

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

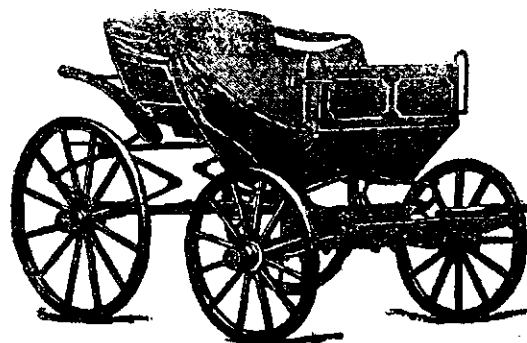
Filiale: Déva și Nagyvárad.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efeptuesc
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA
RÁKOCZI-UT 43. SZ.

sub supravegherea personală alui
RENDEŞ SZIDOR

cu 150 camere luxos aranjate, locuințe separate, cu instalații confortabile. Camere dela patru coroane.

In restaurantul hotelului cântă taraful lui **PONGRÁCZ LAJOS** din Cluj.

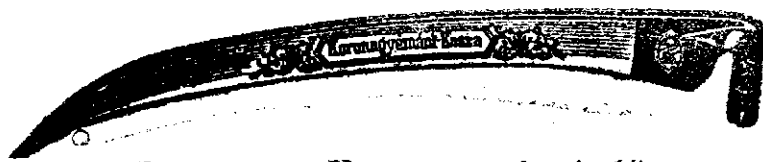
Bucătărie franceză și ungurească de primul rang. Pensiune completă începând dela 10 coroane. — Bere de Pilsen. Vinuri prima calitate. — Conduc de **UNTEREINER JÁNOS**, fost olelier în Alsó-Tátrafüred. —

Adresa telegrafică: »HOTEL PALACE«
BUDAPEST.

Să ne credeți

este în interesul D-tre, dacă comandați coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătăuță ordată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.00 2.20 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trim. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt“
Langyel Testvérek
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierț rachieu. Felinare, lanțuri, furci, topoare etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la ferma lui

Váradí Török Gyula din Dézna.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă comode și p. gimnastică. —

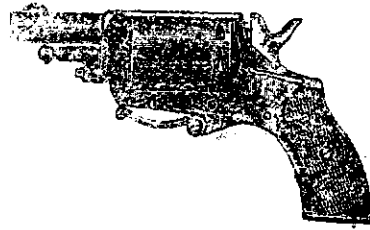
Mare magazin de gume renuale de Sullivan pentru tocuri la ghetă și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

A. SZÁNTÓ

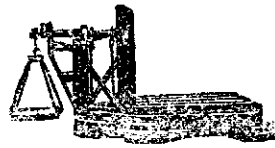
armurar, optician și fabricant de cumpene

Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolvere, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Ciorapi împlețiți în temniță.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și :: negre. ::

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit noutățile de primăvară

în stofe, mălăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira. ☺ ☺

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

gen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==
Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. **Picturi renumite în
oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
atelierul acesta în privința mărimii este primul. ==
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate
fotografia chiar și pe timp ploios. ==
Prețuri moderate. Cu desiușiri servesc.

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Str. Spitalului 10. (Casa proprie)

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie
(măserie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie.
La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, **mobile**
pentru camere de locuit, **birouri**, instalații pentru băcăni,
farmacii, mobiliere pentru biserici și școli, din lemn bun
și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se
trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

BANCĂ GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ

„TRANSYLVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei 1—5 în casele proprii.

Acceptează asigurări asupra vieții omului în cele mai
variate combinațiuni, pe lângă premii solide și în con-
diții culante. Se recomandă ca deosebit de avantajoasă
încheierea unei asigurări pe caz de moarte și cu termen
fix după cel mai nou tarif introdus tariful X c, la
care este **garantată o scădere de 3%** a premiilor
anuale. De pildă:

O persoană în etate de 25 ani asigură suma de K.
10000. — după acest tarif plătită imediat după moartea
ei, cel mai târziu însă după 30 de ani. În cursul ce-
lor cinci anii primi premiul la această asigurare va
face K. 36520. De aci încolo însă premiul scade cu
3% anual, astfel:

după anul 5-lea cu $5 \times 3\% = 15\%$.

„ „ 6 „ „ $6 \times 3\% = 18\%$.

„ „ 15 „ „ $15 \times 3\% = 45\%$.

„ „ 25 „ „ $25 \times 3\% = 75\%$ și așa mai departe.

Va să zică persoana asigurată va plăti în anul al
26-lea numai un pătrar din premiul cu care începe;
în al 27-lea an și mai puțin etc.! — Aceste reduceri
nu atârnă de profitul curat referitor, ci cum s'a amin-
tit mai sus, sunt garantate prin bancă! Intreg premiul
prestat face în urmă acestor reduceri chiar și după o
durată de 30 de ani a asigurării K. 6300.— pentru
care sumă se achită un capital de K. 10000.— Dacă
însă moartea asiguratului s'ar fi întâmplat mai'nainte,
banca ar fi plătit erezilor K. 10000.— iar ca premii
s'ar fi plătit și mai puțin decât K. 6300.—!

Prospecte și informațiuni asupra acestui tarif cum și
asupra tuturor celorlalte tabele se dau în orice timp prin
Direcțiune și prin reprezentanții ei cu toată prevenirea.

Reprezentanța pentru **Arad** se află la Dnul Iuliu
Herbay, strada Széchenyi No 1.

Aquisitori se caută pretutindenea.

Sferdian și Mișca Buteni (Körösbököény) Edificiul „Codrul”.

Pe valea Crișului e prima firmă românească, care poate satisface orice comande privitoare la

mașini agricole, cumpene, arme, vase

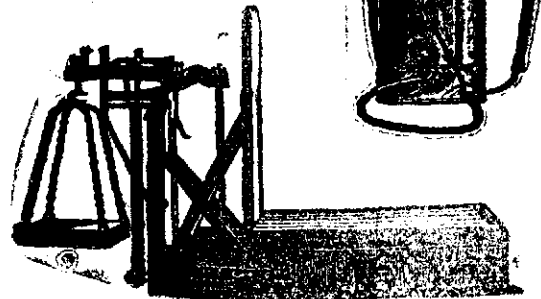
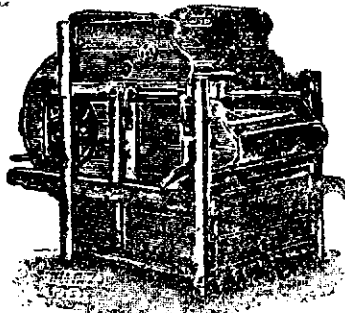
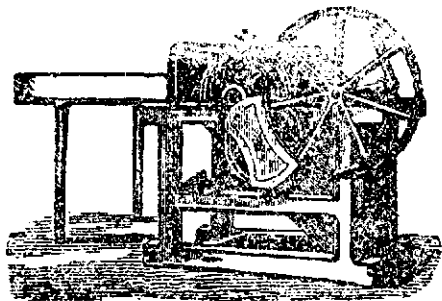
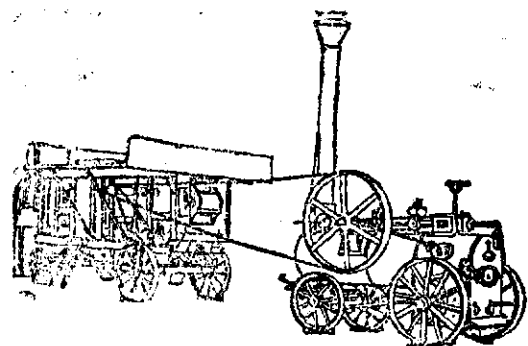
și unelte recvizite casnice, fer, și cărbuni de peatră,

cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătiri în rate.

Agentura generală a fabricii de mașini „NICHOLSON“ din Budapesta pentru garnituri de
treierat și orice mașini agronomice. Arme și pulverizator avem dela cele mai renumite fabrici.

La cumpărarea garniturilor pentru trierat și facerea contractului, mergem pe speșele noastre proprii.

Cea mai solidă firmă nouă românească!

„CONCORDIA“

instituit de credit și economii ca societate pe acții în Ozora-Uzdin.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului nostru ținută la 2 Martie 1911 a luat cu privire la urcarea capitalului social următorul conclud:

Capitalul social se urcă prin duplicarea acțiilor vechi din fondul de rezervă general și prin sumele ce se vor subscrie pentru optarea acțiilor noi.

Pe baza acestei hotărâri a adunării generale oferim prin aceasta spre optare respective subscriere acțiile din noua emisiune pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are dreptul de preferință să opteze pentru atâtea acții noi câte sunt trecute pe numele lui în registrul acționarilor.

Prețul unei atari acții noi pentru acționari vechi se fixează la suma de C 110— din cari 100 coroane se vor adăuga la capitalul social iar 10 coroane— după detragerea tuturor speselor de emisiune — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

2. Acțiile neoptate în conformitate cu dispozițiunile punctului 1 se vând din mână liberă atât la acționarii vechi cât și la neacționari cu prețul de C. 130— din care sumă 100 Cor. se vor adăuga la capitalul social iar restul de 30 Cor. — după detragerea tuturor speselor — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

3. Terminul pentru dreptul de optare precizat în punctul 1. se fixează până la 1 August 1911, cu aceea observare că acei acționari cari până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își perd dreptul de preferință.

Subscrierea pentru optare precum și însinuare la acțiile neoptate este a se face pe contrapagina acestui prospect și a se trimite împreună cu rata primă care face de fieștecare acție 10 coroane — direcțiunei institutului până la 1 August 1911.

4. Terminul ultim pentru subscrierea acțiilor precizate în punctul 2. se fixează ziua de 1 Noembrie 1911, cu aceea observare, că însinuirile se vor lua în considerare după ordinea intrării lor la direcțiune.

Subscrierea este a se face pe contrapagina prospectului și împreună cu acesta și cu rata primă de 10 Cor. per acție are a se trimite direcțiunei institutului.

5. Pentru plățirea prețului acțiilor se stabilește următoarele modalități:

Pentru acțiile optate în sensul punctului 1.			Pentru acțiile subscrise în sensul punct. 2.		
1. La subscriere per acție	Cor. 10—		1. La subscrierea per acție	Cor. 10—	
2. prima Ianuarie 1912	» 20—		2. prima Ianuarie 1912	» 25—	
3. » Martie 1912	» 15—		3. » Martie 1912	» 20—	
4. » Mai 1912	» 15—		4. » Mai 1912	» 20—	
5. » Iulie 1912	» 15—		5. » Iulie 1912	» 15—	
6. » Septembrie 1912	» 15—		6. » Septembrie 1912	» 20—	
7. » Noembrie 1912	» 20—		7. » Noembrie 1912	» 20—	

Acționarilor și respective subscribenților de acții le stă în libera voie a solvi și mai multe rate deodată ori chiar și întreg prețul acțiilor subscrise.

Acțiile noi se vor libera numai după plățirea întregului preț de emisiune. Până atunci acționarilor li se va libera certificat interinal în care li se vor vita toate ratele solvite.

6. Acțiile de nou emise precum și cele duplicate nu vor participa la dividendă anilor 1911 și 1912 ci după sumele plătite în contul lor — institutului garantează subscribenților 5% interese, socotite dela ziua solvirei până la finea anului 1912.

Din contră pentru ratele de acții cari nu se vor solvi la termen vor avea a plăti institutului 6% interese de întârziere.

Acționarilor cari n'au solvit la termen vre o rată li se pun prin publicarea numerelor acțiilor respective, în foaia societății conform §.ului 9 un termen de 40 zile, și dacă nici până la expirarea acestuia nu vor solvi ratele restante — atunci sumele plătite cad în folosul institutului iar titlurile de acții se vor anula și sub aceiași numeri se vor emite alte titluri de acții. Anularea se publică. — Acționarul însă rămâne responsabil față de societate cu înțelesul §§. 153 și 171 din legea comercială.

7. Cu începerea dela 1 Ianuarie 1913 acțiile noi precum și cele duplicate vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiilor vechi; convocarea adunării generale pentru stabilirea capitalului social redicat în sensul acestui prospect se va publica în foaia oficioasă a institutului »Tribuna« și »Revista economică«.

Din ședința plenară a direcțiunei institutului de credit și economii »Concordia« ținută în Ozora-Uzdin la 15 Martie 1911.

DIRECȚIUNEA

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kullifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese rămășiți pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

Oltóiuri „struguri“

exportat,
garantând de sol
viță americană

eteda și cu rădăcină, precum și în diferite soiuri recunoscute de trainice asortiment bogat;

Küküllömenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Cs. Cs. F. F. F.**

Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).

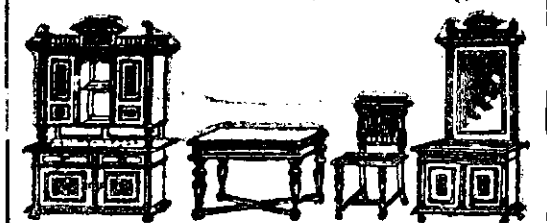
==== Pofiti și cereți prețuri curente ilustrate! ====

Din prețul curent se pot câștiga servicii de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comandă pot cere mai multe informații dela persoanele cunoscute așa verbal ca și inscrib, nădăruie în vedere ce o pot avea în firma de sus.

MAGAZIN DE MOBILE

Jean Réthi

simplar artistic pentru edificii și mobile, în
Sibiu N.-szeben, Elisabethg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă liferare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Fischer Testvérek

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garburi, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. în

Arad, József-főherceg-ut 8.

Fabrica: Kossuth-utca No 45.

Telefon No 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat cu lucrări de bransa aceasta, care căpătă cu prețuri ieftine de concurență. — Catalog de prețuri trimite gratuit.